

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY A KARIBIKU

1. Poloha a členitost

1.1 Vymezení Latinské Ameriky a Karibiku

Geograficky není **Latinská Amerika** vymezována jednotně. Jednotliví autoři se shodují především v konstatování, že se jedná o entitu definovanou kulturně. Oblast spojuje společné románské (latinské) dědictví, její kultura je hluboce zakořeněna v antické římské kultuře Středozeří. Odvození z kultury starověkého Říma je tomto případě chápáno především v jazykové rovině: mohli bychom proto mluvit i o oblasti s dominujícím postavením některého z románských jazyků, ve kterých bylo „římské dědictví“ Americe předáváno – španělštiny, portugalštiny a (s jistými výhradami) francouzštiny. Územní vymezení takto definovaného kulturního jádra Latinské Ameriky je zcela jasné, tvoří ho pás států vyplňujících mezi Mexikem a nejjižnějším cípem Jižní Ameriky prakticky celý kontinent.

K jádru Latinské Ameriky se přimykají 2 okrajové oblasti, ve kterých je románský a resp. hispánský vliv méně zřetelný. První z těchto oblastí je jihozápadní příhraničí USA, které bylo původně kolonizováno Španěly a až do poloviny 19. století politicky podléhalo španělskému a později mexickému státu. K Latinské Americe se tato oblast tradičně nezařazuje – zejména z důvodu politické příslušnosti území k USA a z toho plynoucích „nelatinskoamerických“ sociálních a ekonomických znaků, a to přesto, že je hispánská přítomnost (zejména kulturní a jazyková) v těchto oblastech kontinuální a v mnoha aspektech dokonce rostoucí (např. stabilní zvyšování podílu obyvatel hispánského původu).

Druhou okrajovou oblastí je **Karibik**, resp. karibský kulturní okruh, ke kterému můžeme počítat všechny karibské ostrovy, Bahamy, Belize, nejvýchodnější okraj Střední Ameriky a pobřežní oblasti Guyany, Surinamu a Francouzské Guyany (někdy též poměrně vzdálené Bermudy). Také této oblasti v počátcích evropské kolonizace mocensky dominovali Španělé, později ale na kolonizaci ostrovů a pobřežních pásů široce participovaly i jiné evropské národy a oblast byla vystavena kulturně různorodým vlivům – vedle španělských i anglickým, holandským, francouzským, asijským a (severo)americkým, které ve všech případech splynuly s africkým základem. S výjimkou Kuby, Portorika a Dominikánské republiky se dnes v oblasti nesetkáme s tradičními hispánskými kulturními hodnotami a osídlením, proto někteří autoři karibskou oblast za součást Latinské Ameriky nepovažují (s výjimkou tří dříve zmíněných států). Pro příslušnost Karibiku k Latinské Americe naopak hovoří úzké historické vazby, ekonomická i sociální situace tamního obyvatelstva a v neposlední řadě i střetání „čistých“ latinskoamerických a karibských vlivů uvnitř politickogeografických jednotek (v „karibském“ Belize hispánská většina obyvatelstva, v „latinskoamerické“ Nikaragui karibský charakter východních oblastí státu). Začlenění karibské oblasti k Latinské Americe je obvyklejší, pro širší vymezené území se ale stále častěji prosazuje „složený“ název **Latinská Amerika a Karibik** (v angličtině *Latin America and the Caribbean*, ve španělštině *América Latina y el Caribe*).

V tomto textu budeme Latinskou Ameriku pojímat (v souladu s obvyklým českým chápáním pojmu) jako soubor amerických států ležících jižně od kontinuálního území

USA, tj. včetně karibské oblasti. Takto vymezené území má rozlohu 22,6 mil. km² a obývá ho přes 563 mil. obyvatel (2005).

1.1.1 Dodatek k vymezení Karibiku

Pro karibskou oblast se tradičně používá i označení **Západní Indie** (plurál, anglicky *West Indies*), v anglofonních karibských státech je tento geograficky poněkud matoucí termín podstatně frekventovanější než pojem Karibik (angl. *Caribbean*). Geografický název Západní Indie je reliktem chybné Kolumbovy představy o charakteru jím objeveného území, které považoval za pokračování jihoasijských Indií.

O vztahu Západních Indií, západní Indie a Indiánů

Kolumbův omyl zanechal stopy i ve většině světových jazyků: označení obyvatel Indie a amerických domorodců jsou si často nepříjemně podobná nebo dokonce shodná. Zatímco v češtině lze zaměnit Inda a indiána jen nedopatřením, v anglických textech je možnost omylu mnohem snazší, zejména v oblasti Západních Indií ... Proto je dobré si uvědomit, že **West Indies** jsou Západní Indie (s velkým počátečním Z, tj. karibská oblast), zatímco západní Indie (s malým počátečním Z, část Indické republiky) se označí jako **Western India**, **Indian** je pak podle kontextu Ind, indián nebo obyvatel kterékoliv z Indií. Specificky v karibské oblasti pak označují i v oficiálních statistikách Indy jako **East Indians**, zatímco **West Indians** jsou všichni obyvatelé Karibiku (Západních Indií), v některých případech (např. pokud se mluví o přistěhovalcích) ale jen nejpočetnější rasová složka karibského obyvatelstva, tj. černoši a mulati.

1.2 Členění Latinské Ameriky

1.2.1 Fyzickogeografické dělení Latinské Ameriky, její poloha a členitost

Latinské Americe územně neodpovídá žádný uzavřený fyzickogeografický region, politickými hranicemi omezené území není geologicky, klimaticky ani geomorfologicky jednotné. Základní členění na fyzickogeografické regiony proto často vychází z členění Ameriky jako celku na Ameriku Severní a Jižní, přičemž jejich hranicí na pevnině je nejužší místo Panamské šíje (48 km) a karibské ostrovy se řadí až na drobné výjimky k Severní Americe (rozhodující je v tomto případě politická příslušnost). Jižní část Severní Ameriky ohraničená ze severozápadu Tehuantepeckou šíjí a Panamskou šíjí spolu s ostrovy Karibiku se označuje též jako Střední Amerika.

Střední Ameriko, kde jsi?

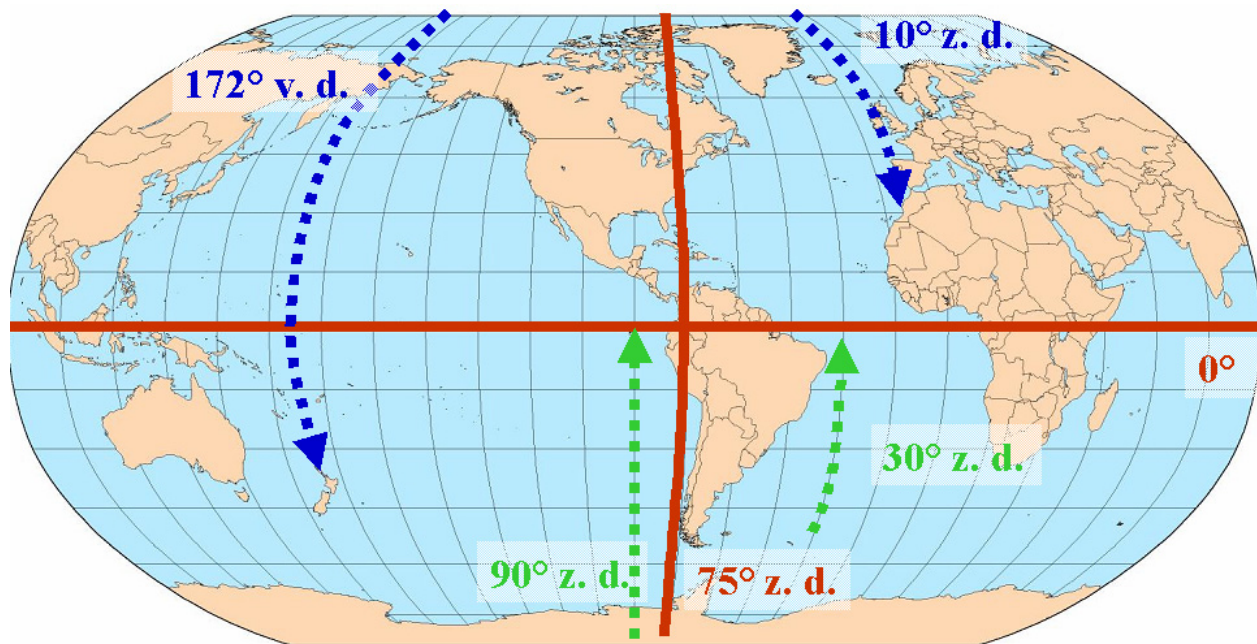
V předchozím textu popsané fyzickogeografické vymezení Střední Ameriky přirozeně nerespektuje umělé politické hranice Panamy a Mexika. V literatuře se můžeme velmi často setkat i s „humánním“ vymezením Střední Ameriky (anglicky *Middle America*) jako prostoru zahrnujícího vedle Karibiku i pás pevninských států od Mexika po Panamu (včetně), případně s užším pojetím Střední Ameriky (anglicky *Central America*) pro 7 států ležících na americké pevnině mezi Mexikem a Kolumbií. Nejužší je politické vymezení Střední Ameriky jako nástupnických států dřívějších Spojených států středoamerických, které si přes značnou heterogenitu dodnes uchovávají jisté prvky společné identity včetně občasných pokusů o hlubší politickou nebo hospodářskou integraci (Guatemala, Honduras, Nikaragua, Salvador a Kostarika).

Latinská Amerika leží na západní polokouli, z větší části jižně od rovníku. Dělicí linií mezi její severoamerickou a jihoamerickou částí je přibližně rovnoběžka 10° s. z. š., podobnou vlastnost má ale i poledník 75° z. z. d. Převážná část Jižní Ameriky leží na

východ od něj, pevninská část Severní Ameriky pak západně. Pro klima oblasti je určující poloha většiny území mezi rovnoběžkami 30° s. z. š. a 30° j. z. š. (zejména rovnoměrné rozložení teplot ovlivněné nadmořskou výškou).

Je Severní Amerika na sever od Jižní?

Následující obrázek dokládá, že označení Severní a Jižní Ameriky je – pro pevninskou část území – poněkud nepřesné. Výstižnější by pravděpodobně bylo mluvit o severozápadní a jihovýchodní části kontinentu, vžitě označovány ale plně rehabilituje pouze Grónsko.

Obrázek 1.2.1: Poloha Latinské Ameriky

Tabulka 1.2.1.1: Absolutní poloha Latinské Ameriky

	pevnina	ostrovy
nejsevernější bod	Monumento 206 (hranice Mexika s USA) 32° 43' s. š.	(Saint Catherine Point, Bermudy 32° 23' s. š.)**
nejzápadnější bod	Tijuana 117° 07' z. d.	Roca Elefante, Is. de Guadalupe 118° 22' z. d.
nejjižnější bod	Cabo Froward 53° 54' j. š. *	Islote Águila, Islas Diego Ramírez 56° 32' j. š.***
nejvýchodnější bod	Ponta do Seixas, Cabo Branco 34° 47' z. d.	Ilha do Sul, Ilhas de Martim Vaz 28° 50' z. d.***

* často je uváděn i Hoornský mys (55° 59' j. š.), nejjižnější bod pobřežních chilských ostrovů

** bez drobných pobřežních ostrůvků Mexika

*** pokud jsou k Jižní Americe započítávány i Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy, je nejjižnějším bodem Thule Island v Jižních Sandwichových ostrovech (59° 32' j. š.) a nejvýchodnějším Montagu Island ve stejném souostroví (26° 23' z. d.)

Rozdílům v zeměpisné délce nevjýchodnějšího a nezápadnějšího bodu Latinské Ameriky odpovídá zhruba časový rozdíl 6 hodin, území Latinské Ameriky je proto rozděleno do 7 časových pásem. Čas nezápadnější části Mexika je o 9 hodin nižší než středoevropský čas (tj. GMT – 8) a na brazilských ostrovech v Atlantiku je o 3 hodiny méně (GMT – 2) než u nás. Při přepočtu rozdílu v používaných časech je ale třeba vzít v úvahu i skutečnost, že Argentina a Chile používají čas, který by odpovídal nejbližšímu východnějšímu časovému pásmu (stejný efekt jako trvalé používání letního času) a pak také skutečnost, že některé státy používají letní čas. Většina středoamerických států zavádí letní čas v období od března do září/října (počátky ale nejsou koordinovány), na jižní polokouli pak pouze Chile, jižní Brazílie, Uruguay, Paraguay a Falklandy v letním období, tj. od října do února/března.

Co je na jižní polokouli jinak?

V předchozím odstavci jsme se dotkli problému, který může v případě jihoamerických států do jisté míry dezorientovat osoby zvyklé na to, „jak věci fungují“ na severní polokouli. Nejenže je nutno počítat s přibližně půlročním posunem ročních období a klimatických jevů i jejich důsledků (nejteplejší měsíc, období sklizně), ale také se skutečností, že např. návštěvník Buenos Aires bude pozorovat vrcholící slunce na severu, že v pokoji s výhledem na jih se přímých slunečních paprsků nedočká a že dorůstající měsíc nebude mít podobu písmene D, ale C (dojem písmene D vzniká tím, že osvětlenou část měsíce vztahujeme k nejbližší – tj. jižní – části obzoru, na jihu Latinské Ameriky se ale bude jednat o oblast kolem severního bodu obzoru). Podobně se není radno spoléhat na to, že nejlepší víno bude na svahu orientovaném stejně jako v okolí Mikulova, že argentinskí skauti se učí o užitečnosti mravenišť pro určování světových stran to samé jako naši nebo že říční koryta jsou asymetrická stejně jako u nás (Coriolisova síla neodchyluje pohybující se hmoty doprava, ale doleva).

Pevninská část má poměrně jednoduchý tvar a není příliš členitá, až na karibskou oblast je Latinská Amerika chudá i na ostrovy. Příčinou je nekomplikovaný geologický vývoj a také skutečnost, že na modelaci reliéfu Latinské Ameriky se až na drobné výjimky (jižní Chile) nepodílelo zalednění.

Proč je Severní Amerika členitější než Jižní?

Právě uvedená stručná charakteristika členitosti Latinské Ameriky vynikne ve srovnání se severní částí amerického kontinentu:

Tabulka 1.2.1.2: Členitost Ameriky

oblast	délka pobřeží	podíl plochy ostrovů a poloostrovů na rozloze
Severní Amerika	75 600 km	asi 25 %
Jižní Amerika	28 700 km	asi 1 %

Pokud bychom považovali Jižní a Severní Ameriku za samostatné kontinenty, byla by Severní Amerika ze všech světadílů nejčlenitější, Jižní Amerika naopak nejméně členitá. Příčinou je zejména přemodelování oblastí dnešní severní Kanady pevninským ledovcem, díky kterému se od pevniny oddělily jednotlivé ostrovy Arktického souostroví. Oblast, která byla přemodelována ledovcem v Jižní Americe, se nachází v nejužším jižním výběžku světadílu a je rozlohou nesrovnatelně menší.

Jihoamerická pevnina má přibližně tvar sférického trojúhelníku, v severojižním směru měří zhruba 7 500 km (vzdálenost mysů Gallinas a Froward 7 350 km, trasa z Gallinas na Hoornský mys je dlouhá 7 550 km), v západovýchodním směru má pak 5170 km. S poněkud bujnější fantazií bychom označení trojúhelníkový tvar mohli aplikovat i na pevninskou Střední Ameriku s Mexikem – délka tohoto území od

severozápadu k jihovýchodu je přibližně 4500 km, jeho šířka se směrem na jihovýchod zmenšuje, Atlantik a Pacifik se v nejužším místě Mexika (Tehuantepecká šíje) přibližují na 192 km, v Panamě (Panamská šíje) na 48 km.

Karibik má jako území tvořené zhruba 7 tis. ostrovy, ostrůvky a útesy zcela odlišný charakter. Mimo oblast Karibského moře leží souostroví Bermudy a Bahamy, ostrovy v Karibském moři nebo na jeho hranicích se pak souhrnně označují jako Antily. Antily se konvenčně dělí na Velké Antily (4 největší ostrovy – Kuba, Jamajka, Haiti a Portoriko), dohromady představují téměř 94 % plochy a 91 % obyvatelstva Antil, a Malé Antily, tvořené stovkami ostrovů a ostrůvků podél východního a jižního okraje Karibiku. Používané členění Malých Antil na Návětrné a Závětrné ostrovy je nejednotné a nemá ani klimatologické ani geografické odůvodnění.

Které Antily jsou „za větrem“?

Rozdělení Malých Antil na Závětrné a Návětrné ostrovy je značně nepřehledné. Britská a americká literatura považuje za hranici mezi oběma skupinami pomyslnou čáru mezi Dominikou a Martinikem. Označení „návětrný“ pro jižní a „závětrný“ pro severní skupinu ostrovů nemá prakticky žádné geografické opodstatnění, vyplývá z historického a dopravního hlediska: lodě evropských mořeplavců byly severovýchodním pasátem, vanoucím přes Atlantik, zanášeny k jižní části oblouku Malých Antil, do stejných míst také směřovaly otrokářské lodě z oblasti Guinejského zálivu. Z dopravního hlediska tedy byly Návětrné ostrovy pro plachetnice lépe dostupné než severozápadní („závětrná“) část ostrovního oblouku. V tomto smyslu byly pojmenovány i koloniální státní útvary Britské Závětrné ostrovy a Britské Návětrné ostrovy (do roku 1956).

Zcela jiné pojetí hranice mezi Návětrnými a Závětrnými ostrovy mají ostatní evropské „koloniální“ národy: nizozemské *Bowenwindse Eilanden / Eilanden boven de wind*, španělské *Islas de Borlovento* a francouzské *Îles au Vent*, tj. Návětrné ostrovy, zahrnují celý ostrovní oblouk mezi Portorikem a Trinidadem, zatímco pojem Závětrné ostrovy (holandsky *Benedenwindse Eilseln*, španělsky *Islas de Sotavento*, francouzsky *Îles sous le Vent*) je vyhrazen pro ostrovy lemující pobřeží Venezuely.

Paradoxní je postavení malých nizozemských ostrovů v severních Antilách (tzv. SSS ostrovy: Saba, Svatý Martin a Svatý Eustach): jejich převážně anglofonní obyvatelé jsou v souladu s nizozemskou tradicí přesvědčeni, že žijí na Windward Island, zatímco okolní shodně anglofonní ostrovy se hlásí vzhledem ke své „britské“ zkušenosti k Leeward Islands.

Pro studium Latinské Ameriky je výhodné znát polohu některých důležitějších zálivů, poloostrovů, ostrovů atd. Doporučujeme vyhledat na mapě minimálně:

Zálivy, průlivy a moře:

Tichý oceán:

záliv Sebastián Vizcaína (*Bahía de Sebastián Vizcaíno*), Kalifornský záliv (*Golfo de California*, často též *Mar de Cortés*), Tehuantepecký záliv (*Golfo de Tehuantepec*), záliv Fonseca (*Golfo de Fonseca*), Panamský záliv (*Golfo de Panamá*), Guayaquilský záliv (*Golfo de Guayaquil*), záliv Corcovado (*Golfo de Corcovado*; v Chile), záliv Peñas (*Golfo de Peñas*), Drakeův průliv (*Pasaje de Drake / Drake Passage*), Magalhãesův průliv (*Estrecho de Magallanes*)

Atlantský oceán:

Bahía Grande, záliv sv. Jiří (*Golfo San Jorge*), záliv sv. Matouše (*Golfo San Matias*), Bahía Blanca, La Plata (*Río de la Plata*), záliv Guanabara (*Baía da Guanabara*; na jeho břehu leží Rio de Janeiro), záliv Všech Svatých (*Baía de Todos os Santos*; na jeho břehu město Salvador), záliv Marajó (*Baía de Marajó*), ústí Amazonky (*Estuário do Rio Amazonas*).

Karibská oblast:

Karibské moře (*Mar Caribe / Caribbean Sea / Mer des Caraïbes / Caribische Zee*), Venezuelský záliv (*Golfo de Venezuela*), záliv Darién (*Golfo del Darién*), záliv Moskytů (*Golfo de los Mosquitos*; v Panamě, pozor na možnou záměnu s pobřežím Moskytů (*Costa de los Mosquitos*) v Nikaragui a Hondurasu),

Honduraský záliv (*Golfo de Honduras*), Campechský záliv (*Bahía de Campeche*), Mexický záliv (*Golfo de México / Gulf of Mexico*)

Mysy:

Tichý oceán:

mys Eugenia (*Punta Eugenia*), mys Svatého Lukáše (*Cabo San Lucas*), mys Corrientes (*Cabo Corrientes*), mys Ancón (*Punta Ancón*), mys Pariñas (*Punta Pariñas*), mys Froward (*Cabo Froward*), Hoornský mys (*Cabo de Hornos*).

Atlantský oceán:

mys Branco (*Cabo Branco*).

Karibská oblast:

mys Gallinas (*Punta Gallinas*)

Poloostrovy:

Tichý oceán:

Kalifornský poloostrov (*Península de Baja California*; poznámka: doslova „poloostrov Dolní Kalifornie“, „Horní Kalifornie“ (Alta California) je pak přibližně území států Kalifornie, Nevada a Utah v USA), poloostrov Azuero (*Península de Azuero*), poloostrov Taitao (*Península de Taitao*).

Atlantský oceán:

poloostrov Valdés (*Península Valdés*).

Karibská oblast:

poloostrov Guajira (*Península de la Guajira*), poloostrov Yucatán (*Península de Yucatán / Yucatán Peninsula*),

Ostrovky a souostroví:

Tichý oceán:

ostrov Guadalupe (*Isla de Guadalupe*), Revillagigedovy ostrovy (*Islas Revilla Gigedo*), ostrov Clipperton (*Île de Clipperton / Isla Clipperton*), Kokosový ostrov (*Isla del Coco*), ostrovy Galapágy (*Archipiélago de Colón / Islas Galápagos*), ostrovy Desventuradas (*Islas Desventuradas*), ostrovy Juana Fernándeze (*Archipiélago Juan Fernández*), ostrov Robinsona Crusoe / *Isla Robinson Crusoe* a ostrov Alejandro Selkirka / *Isla Alejandro Selkirk*), souostroví Chiloé (*Archipiélago de Chiloé*; největší ostrov Chiloé / *Isla Grande de Chiloé*), souostroví Chonů (*Archipiélago de los Chonos*), ostrov Wellington (*Isla Wellington*), souostroví Ohňová země (*Tierra del Fuego*; hlavní ostrov *Isla Grande de Tierra del Fuego*)

Antily (angl. a fr. *Antilles*, šp. *Antillas*, hol. *Antillen*):

Velké Antily (*Greater Antilles / Grandes Antilles / Antillas Mayores*): Kuba, Portoriko, Jamajka, Haiti / Hispaniola (fr. *Hispaniola* nebo *Haïti*, šp. *La Española*)

Malé Antily (*Lesser Antilles / Antillas Menores / Kleine Antillen*): Panenské ostrovy (*Virgin Islands*), Anguilla (*Anguilla Island*), Svatý Martin (*Sint Maarten / Saint-Martin*), Svatý Bartoloměj (*Saint-Barthélemy*), Saba, Svatý Eustach (*Sint Eustatius*), Svatý Kryštof (*Saint Christopher / Saint Kitts*), Nevis, Montserrat, Barbuda, Antigua, Guadeloupe (ostrovy Basse-Terre, Grande-Terre), Dominika, Martinik, Svatá Lucie, Svatý Vincenc, ostrovy Grenadiny (*The Grenadines*), Grenada, Barbados, Trinidad, Tobago, Bonaire [bonér], Curaçao [kirásou], Aruba

Další ostrovy v Karibském moři:

Kajmanské ostrovy (*Cayman Islands*; ostrov Grand Cayman aj.), ostrov Mládeže (*Isla de la Juventud*; patří Kubě), ostrov Gonáve (*Île de la Gonáve*; patří Haiti), ostrovy Svatého Andřeje a Providencia (*San Andrés y Providencia*), ostrovy San Blas (*Archipiélago de la San Blas*; na pobřeží Panamy), ostrovy Bocas del Toro (*Archipiélago Bocas del Toro*; na pobřeží Panamy), Navassa (*Navassa Island / Île de La Navasse / Lanavaz*), Islas de la Bahía (u pobřeží Hondurasu), Margarita (*Isla Margarita*; u pobřeží Venezuely)

Atlantský oceán (mimo Karibské moře):

Bahamy (The Bahamas; ostrovy Abaco, Andros, Grand Bahama, Great Inagua, New Providence, ...), Turks a Caicos, Tortuga (*Île de la Tortue*, u pobřeží Haiti), Bermudy (*Bermuda Islands*), Marajó (*Ilha de Marajó*; říční ostrov v ústí Amazonky), Fernando de Noronha, ostrovy Martima Vaze (*Ilhas de Martim*

Vaz), ostrovy Sv. Petra a Pavla (*Penedos de São Pedro e São Paulo*), Falklandy / Malvíny (ostrovy East Falkland / Soledad a West Falkland / Gran Malvina), Jižní Georgie (*South Georgia / Georgia del Sur*, též *San Pedro*), Jižní Sandwichovy ostrovy (*South Sandwich Islands / Sándwich del Sur*)

Šije:

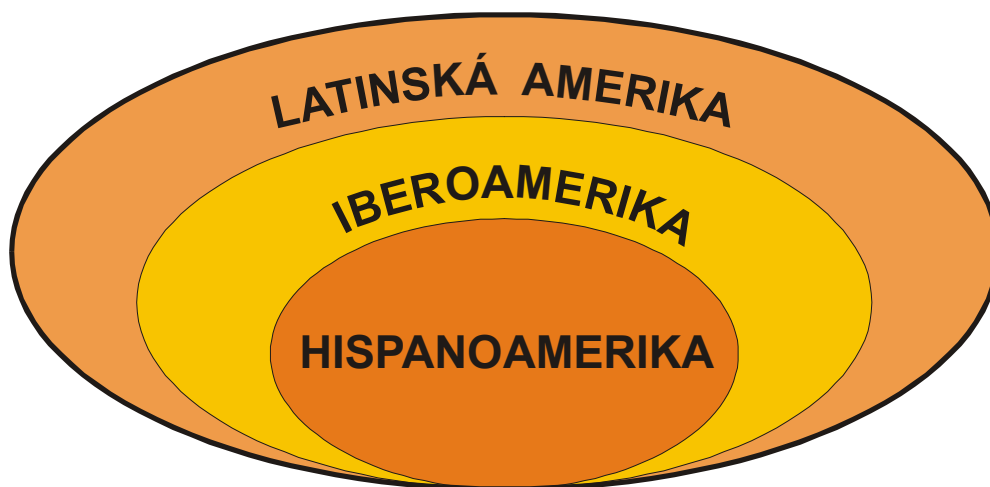
Panamská (*Istmo de Panamá*), Tehuantepecká (*Istmo de Tehuantepec*).

Při vyhledávání uvedených geografických objektů může dojít k několika komplikacím. První z nich je neustálenost místních názvů (Latinoameričané evropskou posedlost normalizací geografického názvosloví nezdědili), vyskytuje se i variantní pravopis a rivalitní názvy v případě sporných území (např. Falklandy / Malvíny). Druhou obtížnou otázkou je nalezení „správné“ výslovnosti, ani ta není jednotná a navíc se může lišit podle místních variant jazyka v jednotlivých zemích. Obtíže vyplývají ze způsobu, kterým geografické názvy v Americe vznikaly. Jejich zdrojem byly jednak domorodé jazyky (např. Kanada, Haiti), řada jich byla přenesena z Evropy – občas s doplněním, že se jedná o Nueva ... / New ..., mnohdy ale i bez něj. Další poměrně početnou skupinu geografických názvů tvoří pojmenování odvozená z osobních jmen objevitelů, politiků, svatých apod. (Kolumbie, Bolívie, Dominikánská republika) nebo z obecných výrazů (Argentina, Montevideo). Pokud je název přenesen z jiného jazykového prostředí, dochází k nečekaným transformacím v pravopise i výslovnosti (např. brazilské městečko pojmenované po našich Lidicích se jmenuje Lídice [lidys]).

Transformace výslovnosti ... aneb od Mešika k Mexiku:

Výše popsané transformace si můžeme ukázat na genezi našeho označení pro Mexiko [meksiko], které je sice ve světě poměrně rozšířené, ve vlastním Mexiku se ale takto nikdy nevyslovovalo. Název vychází z jména aztéckého boha války Mexitliho [mešitli] a původně se vyslovoval [mešiko], později [mechiko]. Naše „ks“ (zprostředkované angličtinou) je tedy vlastně mylné.

1.2.2 Socioekonomické členění Latinské Ameriky

Obrázek 1.2.2: Členění Latinské Ameriky – kulturně-jazykové regiony

Možnosti socioekonomického členění Latinské Ameriky jsou nepřeborné – podle volby hlavního dělicího kritéria (kulturní, ekonomické a politické znaky, integrační uskupení apod.).

Poměrně rozšířené je vyčleňování užších kulturně-jazykových regionů v rámci Latinské Ameriky – tzv. **Hispanoameriky** (státy se španělským úředním jazykem), resp. **Iberoameriky** (státy s dominující španělštinou nebo portugalštinou). Oba pojmy mohou být ale chápány také v neúzemním „personálním“ smyslu – jako soubory částečně promíšených příslušníků stejného kulturního a jazykového okruhu (v tomto chápání se někdy doplňuje k Hispanoamerice ještě Portugalci ovlivněná „Lusoamerika“, na dědictví otroků dovezených z Afriky navazující „Afroamerika“ a domorodá „Indoamerika“).

V naší geografické literatuře je obvyklé členění Latinské Ameriky na menší teritoriálně uzavřené celky. Ty vycházejí z členění fyzickogeografického (Karibik, Střední Amerika s Mexikem, Jižní Amerika), ale na rozdíl od něj respektují politické hranice. Obvyklé i další členění Jižní Ameriky buď podle integračních uskupení, nebo pouze na základě geografické polohy (např. karibské státy: Venezuela, Kolumbie, Guyana, Surinam a Francouzská Guyana), laplatské státy: Argentina, Paraguay, Uruguay), andské státy (Ekvádor, Peru, Bolívie, Chile) a Brazílii).

1.2.3 Politické členění Latinské Ameriky

Tabulka 1.2.3: Státy a závislá území Latinské Ameriky

stát, území	rozloha (tis. km ² , 2002)	počet obyvatel (tis., 2005)	Hustota zalidnění (ob./km ²)
<i>Střední Amerika a Mexiko</i>			
Belize	22,96	270	12
Guatemala	108,89	12 700	117
Honduras	112,09	7 347	66
Kostarika	51,10	4 322	85
Mexiko	1 958,20	106 147	54
Nikaragua	130,00	5 483	42
Panama	75,52	3 228	43
Salvador	21,04	6 875	327
<i>Clipperton (fr.)</i>	0,01	0	0
<i>Karibik</i>			
Antigua a Barbuda	0,44	81	184
Bahamy	13,88	323	23
Barbados	0,43	270	628
Dominika	0,75	79	105
Dominikánská rep.	48,73	9 100	187
Grenada	0,34	103	303
Haiti	27,75	9 151	330
Jamajka	10,99	2 651	241
Kuba	110,86	11 369	103
Sv. Lucie	0,62	161	260
Sv. Kryštof a Nevis	0,36	43	119
Sv. Vincenc a Granadiny	0,39	119	305
Trinidad a Tobago	5,13	1 305	254
<i>Anguilla (brit.)</i>	0,10	12	120
<i>Aruba (niz.)</i>	0,19	99	521

stát, území	rozloha (tis. km ² , 2002)	počet obyvatel (tis., 2005)	Hlavní město
<i>Bermudy (br.)</i>	0,05	66	1320
<i>Britské Panenské ostrovy (br.)</i>	0,15	22	147
<i>Guadeloupe (fr.)</i>	1,78	457	257
<i>Kajmanské ostrovy (br.)</i>	0,26	47	181
<i>Martinik (fr.)</i>	1,10	439	399
<i>Montserrat (br.)</i>	0,10	4	40
<i>Navassa (USA)</i>	0,01	0	0
<i>Nizozemské Antily (niz.)</i>	0,69	183	265
<i>Panenské ostrovy USA (USA)</i>	0,35	112	320
<i>Portoriko (USA)</i>	9,10	3 955	435
<i>Turks a Caicos (br.)</i>	0,43	22	51

Jižní Amerika

Argentina	2 780,40	38 592	14
Bolívie	1 098,58	9 427	9
Brazílie	8 514,88	187 597	22
Guyana	214,97	751	3
Chile	756,63	16 267	21
Ekvádor	283,56	13 215	47
Kolumbie	1 138,91	46 039	40
Paraguay	406,75	6 216	15
Peru	1 285,22	27 947	22
Surinam	163,27	449	3
Uruguay	176,22	3 455	20
Venezuela	912,05	26 577	29
<i>Falklandy (br.)</i>	12,17	3	0
<i>Francouzská Guyana (fr.)</i>	91,00	203	2
<i>Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy (br.)</i>	3,90	0	0
Střední Amerika a Mexiko	2 479,81	146 372	59
Karibik	234,98	40 173	171
Jižní Amerika	17 838,51	376 738	21
Latinská Amerika	20 553,30	563 283	27